

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามการวิจัย.....	6
ความมุ่งหมายของการวิจัย	6
สมมติฐานการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	13
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
ตอนที่ 1 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำ เชิงนวัตกรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษา.....	20
1.1 แนวคิด และทฤษฎี เกี่ยวกับผู้นำ และภาวะผู้นำ	20
1.2 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับนวัตกรรม	27
1.3 บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา	35
1.4 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา	49
1.5 แนวคิด และทฤษฎีกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม	55
1.6 สังเคราะห์องค์ประกอบหลักภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม	72
ตอนที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวบ่งชี้	169
2.1 ความหมายของตัวบ่งชี้	170
2.2 ประเภทของตัวบ่งชี้	172
2.3 ประโยชน์ของตัวบ่งชี้	173
2.4 กระบวนการสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้.....	175
2.5 เกณฑ์ในการคัดเลือกตัวบ่งชี้	182
2.6 หลักการวิเคราะห์องค์ประกอบ	186

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้.....	203
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	209
ระยะที่ 1 การสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้	209
ระยะที่ 2 การตรวจสอบสมมติฐานการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์	219
ระยะที่ 3 การสร้างคู่มือใช้ตัวบ่งชี้	230
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	235
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	236
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	238
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบ แบบสอบถาม และค่าสถิติพื้นฐานความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำ เชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	238
ตอนที่ 2 ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้าง ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์.....	262
ตอนที่ 3 น้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ขององค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้ของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	315
ตอนที่ 4 ผลการสร้างคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา.....	319

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	323
สรุปผลการวิจัย.....	324
อภิปรายผลการวิจัย.....	325
ข้อเสนอแนะ.....	351
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	351
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	353
บรรณานุกรม.....	355
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ รายชื่อโรงเรียนดีเด่น รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	377
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและการศึกษาโรงเรียนดีเด่น.....	411
ภาคผนวก ค แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	451
ภาคผนวก ง คู่มือการใช้ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม.....	473
ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	515
ภาคผนวก ฉ คำอธิบายจำแนก ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ความเบ้ ความโด่ง.....	591
ภาคผนวก ช ภาพประกอบการวิจัย.....	597
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	605

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย	11
2 โมเดลภาวะผู้นำทางการศึกษา	39
3 โมเดลการวัดองค์ประกอบหลักภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม	87
4 แสดงโมเดลการวัดองค์ประกอบย่อยด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม	91
5 การสร้างวิสัยทัศน์ที่ดี (เสาวนิตย์ ชัยมุสิก, 2545)	96
6 แสดงโมเดลการวัดองค์ประกอบด้านการทำงานเป็นทีม	110
7 แสดงโมเดลการวัดองค์ประกอบด้านการมีทักษะการคิดสร้างสรรค์	131
8 แสดงโมเดลการวัดองค์ประกอบด้านการแสดง	145
9 แสดงโมเดลการวัดองค์ประกอบด้านบุคลิกภาพเชิงนวัตกรรม	161
10 แสดงรูปแบบของการวิเคราะห์องค์ประกอบ	189
11 แสดงโมเดลองค์ประกอบร่วม	193
12 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังกล่าวข้างต้น	232
13 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สาม	263
14 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการมีวิสัยทัศน์	265
15 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของทำงานเป็นทีม	266
16 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของทักษะการคิดสร้างสรรค์เชิง นวัตกรรม	267
17 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการแสดงบทบาทหน้าที่	268
18 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของบุคลิกภาพเชิงนวัตกรรม	269
19 โมเดลการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม	282
20 โมเดลการการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม	288
21 โมเดลทักษะการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม	293
22 โมเดลการแสดงบทบาทหน้าที่เชิงนวัตกรรม	298
23 โมเดลบุคลิกภาพเชิงนวัตกรรม	303
24 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของภาวะผู้นำ	307
25 โมเดลภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	313

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบหลักภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา.....	80
2 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม	90
3 ขั้นตอนการกำหนดวิสัยทัศน์	93
4 แสดงสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยด้านการทำงานเป็นทีมและ การมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม	108
5 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยด้านการมีทักษะ การคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม	129
6 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยด้านบทบาทหน้าที่เชิงนวัตกรรม	143
7 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยด้านบุคลิกภาพเชิงนวัตกรรม	160
8 ลักษณะองค์ประกอบบุคลิกภาพแบบแสดงตัว	163
9 ลักษณะองค์ประกอบบุคลิกภาพแบบเปิดรับประสบการณ์.....	165
10 ลักษณะองค์ประกอบบุคลิกภาพแบบประนีประนอม	167
11 ลักษณะองค์ประกอบบุคลิกภาพแบบมีจิตสำนึก	169
12 การแสดงตัวอย่างเมตริกซ์สัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	192
13 ตัวอย่างผลลัพธ์ที่ได้จากการสกัดองค์ประกอบ	194
14 เมตริกซ์องค์ประกอบก่อนหมุนแกน	194
15 เมตริกซ์องค์ประกอบหลักการหมุนแกน.....	197
16 ความสัมพันธ์ระหว่างค่า Loading ที่มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ต่อขนาด กลุ่มตัวอย่าง	197
17 ดัชนีที่นิยมใช้พิจารณาความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อ มูลเชิงประจักษ์	201
18 ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโดยการ สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและการศึกษาโรงเรียนดีเด่น.....	212
19 จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละเขตพื้นที่ ใช้จำนวนจังหวัดเป็น หน่วยของการสุ่ม	221

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
20 ค่าสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลความสัมพันธ์ โครงสร้างตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์.....	229
21 แสดงแผนการดำเนินการวิจัย	233
22 ความถี่และร้อยละของข้อมูลแสดงสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ที่ตอบแบบสอบถาม	239
23 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่งของ ตัวแปรสังเกตได้และระดับความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวม	240
24 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่งของ ตัวแปรสังเกตได้ และระดับความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม.....	243
25 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่งของ ตัวแปรสังเกตได้ และระดับความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำ เชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการทำงานเป็นทีม และการมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม.....	247
26 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่งของ ตัวแปรสังเกตได้ และระดับความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม	252

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
27 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่งของ ตัวแปรสังเกตได้ และระดับความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิง นวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการแสดงบทบาทหน้าที่เชิงนวัตกรรม.....	255
28 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่งของ ตัวแปรสังเกตได้ และระดับความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านบุคลิกภาพเชิงนวัตกรรม	258
29 แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ของ องค์ประกอบย่อยในโมเดลด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม	270
30 แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ของ องค์ประกอบย่อยในโมเดลการทำงานเป็นทีมและ การมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม	273
31 แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ของ องค์ประกอบย่อยในโมเดลด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม.....	274
32 แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ของ องค์ประกอบย่อยในโมเดลด้านการแสดงบทบาทหน้าที่เชิงนวัตกรรม.....	276
33 แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ของ องค์ประกอบย่อยในโมเดลด้านการมีบุคลิกภาพเชิงนวัตกรรม (IP)	278
34 แสดงค่าสถิติ Bartlett ดัชนี KMO ของโมเดลย่อย ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมโมเดล	279
35 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของ โมเดลการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม (IV)	280
36 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปร 4 ตัวในองค์ประกอบการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม (IV).....	281

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
37 แสดงผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยันของ โมเดลการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม (TIP)	285
38 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปร 5 ตัว ในองค์ประกอบการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม	287
39 แสดงผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลทักษะการคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม (SCI)	292
40 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปร 5 ตัว ในองค์ประกอบทักษะการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม	293
41 แสดงผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยันของ โมเดลการแสดงบทบาทหน้าที่เชิงนวัตกรรม (IRP).....	296
42 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปร 5 ตัวในองค์ประกอบการแสดงบทบาทหน้าที่เชิงนวัตกรรม.....	297
43 แสดงผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยันของ โมเดลบุคลิกภาพเชิงนวัตกรรม.....	301
44 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปร 4 ตัว ในองค์ประกอบบุคลิกภาพเชิงนวัตกรรม	302
45 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ ขององค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	309
46 แสดงค่าสถิติ Bartlett ดัชนี KMO ของโมเดลภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สถานศึกษา	310
47 แสดงผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	311

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
48	น้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ขององค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้ของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 314
49	ค่าเฉลี่ยระดับความเหมาะสมของการประเมินคุณภาพ คู่มือการใช้ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา.....318

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี